Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 706

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	1 tháng	3 tháng	6 tháng	1 năm
Các làng và các công-sở	»	6.00	8.00	16.00
Các tỉnh	3.00	8.00	15.00	30.00
Ngoại quốc	3.50	9.50	18.00	34.00
Mỗi số bán lẻ	0.05	0.10		

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 bis, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. B. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-TAN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM HỮU LỢI
Administrateur gérant : NGUYỄN Y LOAN

Adresse télégraphique
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE n° 159

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 068 de large.

Une seule insertion	0$ 20 la ligne
Par contrat annuel	
Par centimètre et par insertion	0$ 18 la ligne
Réclame dans la 3e page	2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales	1$ 50 la ligne

On traite à forfait pour les contrats importants.

Bài thuốc cứu bệnh cho hội-đảng nước ta sau này

Như trước đã nói, cái lẽ hợp-quần làm nên sức mạnh rất đoan đích rõ ràng, cái chủ-nghĩa hợp-quần có cái hiệu-quả tốt đẹp ở các nước tiên tiến chừng nào thì cũng có cái nhu-yếu khẩn cấp ở nước ta chừng ấy, nước ta bây giờ không phải là không có hội-đảng, mà công-ích phần ít, công-hại lại phần nhiều, cái căn-nguyên tệ hại chỉ vì cái thói hiếu hư-danh, vụ tiểu-lợi của người mình, làm cho cái tiếng hội-đảng rất quí-báu, rất cao-thượng ở bên Âu Mỹ truyền-bá đến xứ mình, biến thành ra một cái danh-từ ai nghe thấy cũng phải chán, ai nói đến cũng hơi kiêng, cái chủ-nghĩa hợp-quần ở nước mình không còn được như ở các nước tiến tiến, là một cái then chốt giàu nước mạnh dân mà chỉ là một cái thủ-đoạn tổn nhân ích-kỷ; nếu một nước như nước mình người hèn của hiếm, mà cứ còn mãi cái trở-lực ấy nó làm ngăn cản hết cái con đường đồng tâm cộng tế, không có được một cái hội-đảng chân chính thật vững-bền, thật phát-đạt thì những sự-nghiệp công cộng trong xã-hội còn bao giờ thành lập nổi, công lợi làm sao mà hưng, công hại làm sao mà khử, chẳng là cùn đời mạt kiếp cứ luẩn-quẩn mãi ở trong cái vòng bần-nhược thế này ư?

Nay muốn cho người mình có được cái cơ-hội đồng tâm cộng-tế với nhau, những hội-đồng của mình sẽ không phải là những nơi mua danh chuốc lợi, của một vài kẻ doanh tư mà trở nên những cái đoàn-thể cũng chân chính, cũng vững bền, cũng phát đạt; cũng thực-hành được cái phương-châm chính đáng, cũng quán triệt được cái tôn-chỉ cao-như hội-đảng của người Âu Mỹ, thì ta phải hiểu thấu cái căn-nguyên tệ hại của hội-đảng mà trừ tuyệt đi ngay.

Người mình không phải là đã cốt-một bẩm cái thiên-tính tự nhiên là cái tính hiếu quần, phổ-thông loài người nào cũng có, dân-tộc mình cũng là một dân-tộc có sẵn cái tập-quán kết hợp; đương những lúc thế thuần sự giản, giao thông hẹp, cạnh tranh ít, không thấy cần lắm tới quần-trí quần-lực mà đời nào chỗ nào cũng thấy có những hội-đồng niên, đồng quán, đồng môn, đồng nghiệp, hoặc hội hiếu, hoặc hội hỉ, hoặc hội thiện, hoặc hội văn, tập hợp với nhau cũng để, đoàn kết với nhau cũng bền, ngay tự lúc cái luật lệ lập hội, kết đảng trong nước cấm cách còn rất nghiêm mà cái phong-trào hợp-quần ở ngoài chưa hề động dậy tới; nay gặp cái buổi giao thông phiền phức, cạnh-tranh kịch-liệt, tưởng không ai còn không biết cái chân-lý hợp giả thành bão, nhóm cây thành rừng; người đi học cũng mong có hội-học để tiện nơi nghiên cứu giảng mà; người làm ruộng cũng mong có hội nông để dễ bề cải-lương tiến chủng; nhà công-nghệ cũng khó về nỗi độc-lực khó tài và kinh-doanh nỗi mà muốn liên hợp đồng nghiệp để cùng nhau chu chuyển tư-bản, bênh vực lợi quyền; nhà thương-mại cũng khốn về nỗi một mình không có thể mở-mang to mà muốn hùn hiệp cổ-phần để cùng nhau tổ-chức thương-đoàn, khoáng-trương thương-nghiệp; cửa miệng ta thường nói nhiều tay vỗ mới kêu; còn đợi gì đến phải nghiền ngẫm quần học Thái tây mới rõ hội-đảng là cần, là hữu ích. Đó còn là phỏng đạc về tâm-lý, bảo chưa lấy gì làm chắc, lại thử xét ngay về thực-tế từ khoảng vài chục năm nay, nào dân-hội, nào thương-hội, thành lập biết bao nhiêu, lập rồi thì tan, tan rồi lại lập, mà bao giờ có người xướng lập thì cũng có người tán thành, có người sáng khởi thì cũng có người hợp cổ, những người phác thực đến lành, thật bảo tâm công-ích ở xã-hội mình quả không phải là ít, kể có tới mấy mươi lần hao công tốn của về hội mà đối với sự vào hội vẫn không nản chí, không ngã lòng. Ở một cái xã hội người ta biết trọng công ích, ưa hợp quần như thế mà nếu không bị những con ma danh lợi nó vì danh tiểu lợi riêng mà nó ăn tàn làm hại thì có đến nỗi nào!

Cái bệnh-căn của hội-đảng mình không phải tại những người tán thành hội, nhập cổ hội đâu, mà chỉ tại những người xướng lập hội, sáng khởi hội, vì cái hư-danh tiểu-lợi do hội mà kiếm chác được, vẫn không đến phần những người tán thành hội, nhập cổ hội bao giờ, tuy hiếu danh trục lợi là cái tật chung của cả người mình, nhưng về phần những người tán thành hội, nhập cổ hội chưa có mong được về hội là chỉ có thể được cái danh chân chính, cái lợi lâu dài, chứ làm sao mong có cái danh chánh hội trưởng, phó hội trưởng, tổng thư-ký hội, chánh thủ-quỹ hội, cái lợi bòn rút của hội, tảo xén của hội, bớt-xớ của hội, gian lận của hội được ngay, dù có hiếu danh thì cũng là hiếu cái danh chân chính, cái danh chung của hội lừng-lẫy vẻ-vang, cái trục-lợi thì cũng là trục cái lợi lâu dài, cái lợi chung của hội bành trướng thịnh vượng, càng hiếu danh trục lợi chừng nào càng hay cho hội, tốt cho hội chừng nấy, có bệnh gì; bệnh là tại những người xướng lập hội, sáng khởi hội, đứng về cái địa-vị có thể kiếm chác về hội lấy cái danh hư, cái lợi nhỏ cho mình, người đã sẵn cái tật hiếu danh trục lợi ở trong lòng, gặp được cái dịp may nhảy lên chỗ một hội này, đứng đầu một đoàn thể kia, quyền thu quyền phát trong hội ở tay mình, thừa gió thì dễ bẻ măng, xé mầm thì dễ mút tay, bấy giờ mới vứt bỏ cái danh chân chính, cái lợi lâu dài của hội mà hằng choáng cho được cái danh vị bảnh bao, vớ cho đầy cái lợi quyền tư túi của mình, thế là hội hư, thế là hội nát! nay nói cứu bệnh cho hội-đảng là chỉ cốt làm sao tìm được thuốc chữa cho cái bệnh hiếu danh trục lợi của một hạng người ấy mà thôi.

(*Còn nữa*) UYÊN-TOÀN

CÁI GIÁ-TRỊ MỘT CÁI RĂNG

Người làm thuốc không sành nghề, bệnh người đau không đáng chết mà làm cho người ta chết, thì chẳng những phải bồi-thường cho người thác-oan mà lại còn phải tội vì về việc làm thuốc bậy nữa. Làm nghề nhổ răng không mấy khi làm chết người, nhưng không phải là không nguy-hiểm đâu, vì đã cầm kìm nhổ răng người ta đi, có muốn trồng lại cũng không sao được nữa. Mới đây một ông thầy thuốc răng ở New-York, nhổ nhầm phải hai cái răng lành của người ta, việc lấy sau đem lên tòa án xử, tòa xử ông thầy thuốc phải đền 34.00 quan tiền ra mỗi cái răng phải đền 16.00 quan. Giá sử ai vô ý làm mất cả hai hàm răng của người ta, tất phải đền 512.000 quan đấy nhỉ.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 13 Septembre 1924

Nước Đức với liệt quốc

Các báo đăng tin rằng ngày thứ hai tòa hội-các nước Đức sẽ họp để xét về việc thu tuyên cáo rằng nước Đức không đáng trách cứ về sự gây nên cuộc đại-chiến mới rồi. M. Stresemann thì muốn gửi bức thư lấy đi ngay, còn các ông thượng-thư khác thì không muốn.

Tòa hội-các cũng lại sẽ quyết định về việc nước Đức vào hội Vạn-quốc.

Nhật-bản với Trung-hoa

Quan Ngoại-giao bộ thượng-thư Nhật công bố rằng ông sẽ can thiệp vào việc Trung-hoa ở Mãn-châu để bảo bộ quyền lợi cho người Nhật. Ở Mãn châu thì Nhật-bản tự ý xử trí lấy, còn ở Thượng hải thì Nhật-bản sẽ bàn với Li tướng.

Chánh-phủ Xô-viết ở Géorgie

Các báo nói rằng chánh-phủ Xô-viết không ưng để hội Vạn-quốc phân xử về việc ở Géorgie. M. Trotsky sẽ đem quân dẹp việc khởi nghịch ở Géorgie.

Nước Pháp với Hoa-kỳ

Báo *Matin* đăng tin rằng M. Clémentel có ý điều-đình xong cái trái-khoản nước Anh, thì điều đình đến cái trái khoản của nước Hoa-kỳ. Điều năm 1925, ngài sẽ đi Hoa-kỳ để điều đình về việc ấy.

Hạnh-giảm các khoản chi-tiêu

Quan Herriot và quan Clémentel giảm các khoản chi tiêu đi 221 triệu.

Đảng Xã-hội với việc xứ Géorgie

Ông nghị-viên Renaudel về đảng xã-hội viết thư xin quan Herriot vận động với chánh phủ Xô viết đừng giết giáo ở Géorgie nữa.

Lại một ông nghị-viên nước Ý bị giết

Việc ông nghị-viên Casalini bị hại làm cho nhân dân rất nao động. Ở Rome, ở Milan và ở Bologne có xảy ra nhiều việc lôi thôi. Chánh-phủ thì hành những phương sách rất ngặt. Quan thủ-tướng đến viếng. Ngày thứ năm này sẽ cất đám, chánh phủ có dự lễ.

Ông Casalini bị một người thợ về đảng cộng-sản giết để báo thù cho ông Matteoli.

Việc ở bạt Maroc của Tây-ban-nha

Ở Casablanca có tin rằng dân bản xứ giết mấy người Pháp ở Larache. Nước Pháp đã điều đình với chánh-phủ nước Tây-ban-nha để bảo hộ cho dân Pháp ở các miền về quyền Tây-ban-nha.

Tại hội Vạn-quốc

Phái-bạn lao-động cố M. Benès làm chánh bàn, và cử ông soạn một bản văn nói rõ các khoản về việc trọng tài, việc bình an, về việc quân bị.

Động đất ở Caucase

Viện thiên-văn Faenza nghiệm thấy có động đất dữ dội không rõ ở Caucase hay ở Anatolie.

Luyện hải quân

Chiến hạm thứ hai quan Herriot đi Toulon để đáp thiết giáp hạm Provence dự cuộc luyện hải quân.

NƯỚC TRUNG-HOA VỚI HỘI VẠN-QUỐC

Điện-báo Reuter có báo tin rằng đến tháng septembre mấy ông nghị viên Trung-hoa có đi thỉnh cầu nước Trung-hoa thôi không dự hội Vạn-quốc nữa vì nước Trung-hoa không được dự trong hội-đồng quản trị của hội ấy.

TRÊN HÒA TINH CÓ TUYẾT KHÔNG

Mới đây bác-sĩ Schaer ở viện thiên-văn Genève ngắm luôn hồn tinh mười lăm đêm, có nói ông trông thấy nhiều nơi nước đông lại như thể tuyết ở dưới mặt đất vậy.

Nhưng tiếc rằng mấy bữa ấy gió xấu, nên không ảnh được bức ảnh nào thực rõ.

NGƯỜI TRUNG-HOA BÁN THỊT BUÔN NGƯỜI Ở GIỮA THÀNH BERLIN

Quan Ngoại-giao bộ thượng-thư Đức và quan đại-sứ Trung-hoa ở Berlin hai bên đương gặng nhau:

Nguyên trong một khu rất tối tăm ở Berlin, có mấy cái ngõ xưa nay để xảy ra lắm chuyện xấu xa. Khu ấy tức là chỗ người Hoa-kiều ở, Mới đây sở cảnh sát nước Đức có tiếp được nhiều đơn kêu về khu ấy, nên các quan Đức quyết trừ cho hết cái giống buôn người bán thịt. Đêm hôm ấy quân, lính bỗ vây chung quanh các phố ấy. Sáng sớm quân lính mới chia ra từng ngả mà kéo vào các nhà, thì thấy nhà cửa buồng khe rất là bẩn thỉu ghê tởm. Trong một cái buồng chỉ độ ba người nằm là chật, mà có mười sáu mười bảy người Trung-hoa với một lũ con gái Đức. Chỗ ấy là chỗ người Trung-hoa cưỡng con gái vị thành-niên, cùng con gái nhỏ của họ bắt trộm ở mọi nơi, để mua việc bán thịt buôn người.

Trong các hầm nhà lại thấy vô số là thuốc phiện, tính đáng giá tới mấy triệu marks kim-tệ. Người Trung-hoa lại còn buôn những đồ nhỏ bằng xương, bằng ngà, rất là dâm-ô, chẳng những cũng các thứ ấy họ nói là hàng Trung-hoa, nhưng kỳ-thực là hàng của nước Đức. Quân lính bắt cả thảy năm trăm người đặt lên xe ô-tô mà chở về nhà ngục thất.

Quan đại sứ được tin, bèn đến bộ Ngoại giao tỏ tình bất phục về việc ấy.

Nghe đâu chính phủ Bắc-kinh cũng dọa rằng chính-phủ Berlin giam bao nhiêu người Trung-hoa, thì chính-phủ Bắc-kinh trực xuất bấy nhiêu người Đức để báo thù.

ĐÀN-BÀ CÓ THỂ TÙY Ý MUỐN ĐẺ CON TRAI HAY CON GÁI ĐƯỢC KHÔNG?

Trước đây trong báo đã thuật chuyện Mme Herskire có cái thuật làm cho tự ý muốn đẻ con trai hay con gái cũng được, nay lại tiếp được thêm tin-tức sau này về việc ấy:

Mme Herskire là vợ ông thứ-dân nghị viên ở hạt Westminster nước Anh. Ông ta có nói vợ ông biết cái phép ấy đã lâu, và bà đã giúp được nhiều đàn-bà, nhưng bấy nay bà vẫn giấu không nói cho ai biết cả, vì ngày xưa đàn-bà không được tự-do bàn đến những chuyện ấy. Mà những người bà truyền cho cái thuật ấy, cũng phải thề rằng giấu không cho ai biết.

Nhưng nay nước Anh phải sinh hiếm nhiều con trai, nếu biết phép ấy lại giấu thì thực là trái cái nghĩa vụ đối với quốc-dân, nên bà sẵn lòng bảo cho mọi người biết. Bà lại nói bà có một người con gái, và hai người con trai, k ông phải là một việc tình cờ đâu. Nhưng thực là bởi ý bà muốn sinh một người gái để giúp bà trong việc tề-gia, và hai người con trai làm cho trong nước được thêm hai sức dân vậy. Sau khi bà sinh được một người con gái rồi, bà định để thêm hai đứa con trai sinh đôi. Bà đem chuyện ấy nói với ông thì ông tin vợ đến nỗi ông đến ngay một công-ty bảo-hiểm xin nộp tiền bảo-hiểm, để hễ vợ ông đẻ sinh đôi thì công-ty phải trợ-cấp cho, sau quả nhiên bà sinh đôi hai đứa con trai thực.

Bà Herskire nói chỉ có đàn bà là có thể quyết định muốn đẻ con trai hay con gái mà thôi. Trước kia bà có học thuốc, và hãy nay bà lại khảo nghiệm về phép ấy, nên nay bà trông qua người đàn bà chửa, có thể nói ngay được là sinh trai hay sinh gái.

HÀN LÂM VIỆN NƯỚC PHÁP ĐÃ HIỆU CHỈNH XONG QUYỂN TỰ ĐIỂN THỨ NHẤT

Hàn lâm-viện nước Pháp đã hiệu chỉnh xong quyển tự-điển thứ nhất. Việc hiệu chỉnh ấy bắt đầu từ năm 1878, đến nay tính được 45 năm giời. Trong 45 năm giời ấy, nghĩa là ngót nửa thế kỷ, chữ nghĩa biến đổi biết bao, nên đến mấy năm sau đây Hàn-lâm viện lại phải hiệu chỉnh lại những chỗ đã hiệu chỉnh xong từ trước. Nhưng tuy vậy mặc lòng, đến năm 1925 này quyển tự-điển thứ nhất từ chữ A đến chữ H đã có thể in được. Những quyển sau tất cũng phải mất nhiều thì giờ như thế, mà các đời sau tất cũng được trông thấy xuất bản nốt.

CÁI KHUYNH-HƯỚNG CỦA NGƯỜI ĐỜI

Ở Berlin có mấy cái trường đặt riêng cho con trẻ thông-minh. Khi con trẻ vào học trường ấy, thì thầy giáo hỏi ngày sau nó thích làm nghề gì.

Nay đem so sánh những câu trả lời của học-sinh trong mấy năm thì có thể biết được cái tình trạng trong xã-hội nước Đức ngày nay thay đổi thế nào.

Báo *Les Documents du travail* so-sánh những câu trả lời của 235 đứa con trai về năm 1918-1919 và 200 đứa về năm 1923 thì thấy như sau này:

NGHỀ NGHIỆP	1918-1919	1923
Giáo-học	28/.	2,00/.
Làm cửa hàng	26,8/.	1,90/.
Nghề chuyên-môn	19,5/.	24,50/.
Buôn bán	11,6/.	12,20/.
Làm việc nhà băng	1,1/.	40,80/.
Các việc khác	13,/.	18,11/.

Báo ấy lại so sánh những câu trả lời của 230 đứa con gái về năm 1918-1919 và năm 1923 như sau này:

NGHỀ NGHIỆP	1918-1919	1923
Giáo-học	48/.	6,50/.
Thợ may	9,2/.	5,67/.
Buôn bán	0,80/.	
Làm giấy	29,04/.	38,40/.
Làm việc ở nhà băng		
Các việc khác	12,96/.	23,03/.

Tết Trung-thu ở bên Tàu

Mấy năm trước ký giả được cái hân-hạnh chính-phủ cho đi Kouang-tchéou-Wan (Quảng-châu-loan) để truyền bá Pháp-học cho người thổ dân, nhân những lúc thư nhàn thường có ghi chép những phong hóa cùng những việc sùng tín của người Tàu, chép cũng đã được nhiều, khi trở về nước nhà đưa cho một người bạn thân đem về xem, chẳng may gặp trận hỏa tai, ngọn lửa vô tình thiêu mất sạch. Ký-giả tuy không tiếc gì cái công biên chép trong mấy năm trời, song cũng ngậm ngùi cho ngọn bút vô duyên. Tuy những sự tai nghe mắt thấy người ta cũng đã biết trước mình, nhưng mình ghi chép được thì tưởng cũng chẳng là một việc vô ích cho người không biết. Ký-giả cũng muốn chép lại, song sự cái ký ức của mình không được chóng thành, mà lời chép ra có chỗ sai lầm, thì cũng mang cái tội nói dối với xã-hội, cho nên có chỗ cũng phải ngần ngại, không lấy gì làm quả quyết được.

Song nghĩ rằng những việc mắt mình đã được trông, tai mình đã được nghe, thì dù sẽ bị dân biển đổi, cái tư tưởng nông nổi của mình, cái kiến văn hẹp hòi của mình bao giờ cũng giữ được nguyên vẹn, bởi vậy nay gặp tiết Trung-thu, sự cảm hoài cảnh cảnh bèn lòng, tưởng nhớ đến lúc ở đất nước người, cùng người vui chung cái cảnh thiên khí thanh lương mà ngọn bút bất-tài lại xui giục mình phải ôn lại mấy điều mục kích. Đây ký giả không ý gì đặt bài ký sự, song muốn nói chuyện phiếm mấy câu về tết Trung-thu bên Tàu để góp vui với tết Trung-thu nước nhà, mong rằng độc-giả chư tôn cũng có chút lòng khoan thứ.

Tạ thường nói tết Trung-thu do ở bên Trung-hoa mà sang, sự thực hư thế nào không dám chắc, song cứ như các ngày thời tiết quanh năm ta thường theo Tàu cả, thì việc nói ấy cũng chẳng lấy gì làm ngoa ngôn.

Sách chép rằng từ vua Minh-hoàng mộng du nguyệt điện mà sau dân bắt chước, cứ đến rằm tháng tám làm các thứ đèn lồng hình các giống kỳ dị để phân biệt với các giống tầm thường của họ giới, hoặc làm bánh mặt trăng hay các thức bánh, hoặc thú hình hoặc hoa hình, ngụ ý các nhân vật ở nguyệt cung để thưởng lãm, không biết đời trước bên Trung-hoa người ta có tết Trung-thu thế nào, chứ bây giờ chẳng thấy gì là náo-nhiệt cả, bên ta ở những nơi thanh thị lớn, đến vụ này hẳn còn thấy huyên náo lắm, chứ ở bên Tàu hình như lãnh đạm lắm rồi. Nói rằng bên Trung-hoa không ăn tết ấy thì khi sai, họ cũng có chơi Trung-thu, nhưng họ làm bằn một cách khác hẳn với ta, bên ta là một ngày tết to của con trẻ, mà bên Trung-hoa là một ngày tết của các nhà thương-mại, trẻ con đối với tết này dửng dưng như không, nào ông nghè thăng tâm, con toàn thức vớn ngọc ở đâu, các chú bé Ngô chưa hề được biết; nào con cá ông long, thăng hoa bằng bột đậu, các thím thật là vụng về; nào con cá ông long, thăng người đất kỳ lân đâu, các chú thợ mã có khi còn chưa học đến, ai là người yêu bộ thần-kinh tháng tám nên lánh sang bên Tàu mà thưởng nguyệt. Người Trung-hoa không bày cỗ tháng tám cho trẻ con như bên ta, họ nhân ngày nặt giáng sáng vắng vặc, họp mặt anh em cùng với thiên khí thanh lương mà thưởng nguyệt. Ký-giả vừa nói, tết này là tết của các nhà thương-mại, mà thật thế, vì chỉ có các nhà thương-mại là tốn kém mất tí nhiều về tết này mà thôi. Các nhà buôn bán to có nhiều khách hàng quanh năm thường lại cải hàng thì họ nhân cái tết này lấm quà cho bạn hàng mỗi người một vài cân bánh

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

còn về phần các ông chủ hiệu thì tối họ làm cỗ ăn uống mà thưởng nguyệt. Thường tối hôm rằm cũng có thấy một vài nhà bày ở ngoài sân hay trước cửa một cái bàn, trên bày các thứ hoa quả và đốt một vài nén hương, hình như để kính mặt trăng. Họ đợi đến nửa đêm trăng lên giữa trời thì đốt pháo và làm lễ, làm lễ xong thì bày tiệc ăn uống để thưởng nguyệt, những tao-ông mặc-khách đua nhau xướng họa kể cũng là phong nhã lắm. Hỏi thế cũng có người gọi tết này là tết mặt giăng, vì cớ lẽ ta thường thấy ở những cái biển của các chú bán có chữ Trung thu nguyệt tiết » trẻ con không rước xách gì nên từ đầu tiết đến cuối tiết, chẳng hề thấy tiếng trống phách gì cả.

Xem như vậy, thì trẻ con Trung-hoa thực không có tết Trung-thu, mà có lẽ không biết là thế nào, song trẻ con không có ngày tết riêng cho chúng nó thì nghĩ cũng thương hại, quanh năm không biết lấy cái đẹp gì mà cho chúng nó được khoái lạc, bên Âu-Mỹ có ngày lễ Noël nhân là lễ sinh nhật của chúa mà cha mẹ sắm đồ chơi cho con trẻ, vậy thiết tưởng thế nào ta cũng phải đoy-tri cái tết Trung-thu cho trẻ con ta, song cái cách chơi tết ấy ta cũng cần phải cải-lương lại cho đồ chơi được thích hợp với tuổi trẻ thì hơn. V. T.

MỘT CÁI ÁN-MẠNG RẤT GHÊ GỚM TẠI PHỦ-LÝ

VỢ CHÉM CHỒNG HAI LẦN CHƯA CHẾT LẠI GIỘI THÊM NƯỚC SÔI VÀO ĐẦU

Mới đây ở làng Lạc-sơn, huyện Kim-bảng, tỉnh Hà-nam có xảy ra một cái án mạng rất ghê gớm là vợ giết chồng. Đầu đuôi việc ấy như sau này:

Hai vợ chồng nhà kia, nhà cũng tầm thường, chồng tên là Văn-Sào, vợ tên là Thị-Hách. Trước Thị-Hách đã có chồng và đã được một đứa con gái lớn tên là Thị-Hồ. Thị-Hách lấy tên Sào đã được mười năm nay, và đã được một đứa con gái lên 8 tuổi. và một đứa bé được 8, 9 tháng. Tuy khi lấy nhau thì người chồng vẫn làm nghề đi buôn rồi đất để bán rong các phủ, huyện, mà vợ thì vẫn đi mò cua bắt ốc. Thường thường Thị-Hách vẫn mắng chửi người chồng mà nhà thì thì lại ở riêng một khu đất xa làng xóm.

Độ tháng tư vừa rồi, người chồng một hôm đi bán nồi về, thì đã thấy vợ mình là Thị-Hồ và đứa con giai mình đang ăn cơm; khi thấy chồng về thì người vợ liền hỏi rằng buôn bán lỗ lãi thế nào. Người chồng bảo rằng lỗ vốn, Thị-Hạch liền đương dậy đánh chửi và lấy dao chém. Thị Hồ ở ngoài cầm gậy cũng đánh hỏi. Tên Sào vạn lạy mãi, Thị-Hách mới thôi. Hàng xóm nghe thấy, không ai dám sang can, vì sợ Thị-Hách là đứa hung ác lại thù hiềm chăng. Tên Sào ốm nằm 3, 4 ôm mới dậy được, liền đi trình tổng lý. Khi xuống đến huyện, khám thì thấy tên Sào bị 6, 7 vết dao chém vào vai và lưng, còn thì mình mẩy những vết gậy nhiều lắm. Quan huyện tra xét xong cho đem ngay tên Sào lên nhà thương Phủ lý phục thuốc. Đến khi việc đến tòa án tỉnh Hà-nam, vì không có ai làm chứng rằng trông thấy mẹ con Thị-Hách đánh chém tên Sào nên tòa tha mẹ con thị ấy về.

Đến cuối tháng bảy sang đầu tháng tám này, cũng vì sự cãi cọ nhau thì thị Hách và con riêng nó, được nó rằng hàng xóm không ai dám làm chứng, mà lại ở riêng một khu, thì lại tìm vào mà đánh c êm tên Sào một trận rất ghê gớm, nào là dao phay, đòn cán, hai mẹ con thà hỗ đánh; rồi sau thấy tên Sào chưa chết, lại sai thị Hồ đun một nồi nước sôi đem đổ vào đầu tên Sào thì tên Sào chết ngay. Mẹ con nó sáng hôm sau đi mua áo quan chực bỏ vào đem chôn cho mất tang, song hàng xóm thấy hôm trước đánh nhau ầm ỹ, liền đi trình báo lý dịch đến bắt mẹ con thị Hách nộp huyện Đồn huyện thị Hách lại trốn được, xuống ngay ao sau huyện nấm một đêm, chỉ để hở cái mũi lên mặt nước. Đến sáng hôm sau, thị Hách sợ ai ra ao trông thấy, thì liền lên ngay cây nấm đến trưa hôm sau thấy đói bụng lại ăn xuống thì bị ngay lính huyện bắt được. Hiện nay mẹ con thị Hách đã phải lồng giam và tòa án còn đang xét xử. Đợi đến phiên tòa sau này, tòa xét xử ra sao, bản quán sẽ lại tục đăng để độc-giả biết.

Cuộc công-thái Đông-pháp

Mở số lần thứ mười

Trong số báo ngày đầu tháng này bản quán đã đăng những số công-thái được hoàn tiền lại, song bao giờ cũng vậy, những số vật trăm đồng, thế nào cũng có chỗ sai lầm, vậy nay xin theo *Quan báo Đông-pháp* đã xếp cỗ thứ tự trên đuổi mà đăng lại sau này cho các nhà mua công-thái dễ tìm.

Bốn số sau này mỗi số được hoàn lại 1.000 đồng.

10.585 62.557 80 598 98.664

Hai mươi sáu số sau này mỗi số được hoàn lại 50 đồng.

11.458	5 .98	81.341	96.526
11.942	55,545	83.114	101.941
13.319	55.659	88.633	107.399
26 847	62.019	90.907	113.511
36.752	64.801	93 479	114.808
46.197	66.269	95 871	118.904
47.399	79.007		

Các số sau này đều được hoàn lại 100 đồng.

82	24.863	43.506	58.064
485	24.875	43.637	58.084
564	25.022	44.027	58.120
733	25.045	44.043	58.146
841	25.125	44.075	58.307
917	25.139	44.149	58.411
985	25.504	44.302	58.545
1.270	25.813	44.387	58.653
1.418	26.002	44.434	58.796
1.449	26.012	44.436	58.800
1.460	26.103	44.695	58.801
1.521	26.268	44.744	58.910
2.094	26.284	44.774	59.071
2.443	26.352	44.804	59.161
2.547	26.400	44.813	59.183
2.594	26.504	44.864	59.287
2.655	26.772	44.901	59.331
2.954	26.793	44.960	59.412
2.960	26.734	45.132	59.556
3.517	26.797	45.320	59.807
4.260	27.021	45.380	60.223
4.328	27.137	45.464	60.281
4.372	27.501	45.484	60.311
4.429	27.533	45.561	60.460
4.431	27.791	45.732	60.821
4.642	28.136	45.744	60.919
4.831	28.241	45.753	61.017
4.922	28.568	46.101	61.046
5.021	28.743	46.562	61.127
5.050	28.740	46.697	61.178
5.615	28.721	46.752	61.478
5.649	28.922	46.889	61.622
5.340	28.970	46.908	61.638
6.595	29.188	46.985	61.736
6.673	29.476	47.345	62.476
6.862	29.530	47.365	62.555
6.896	29.688	47.43	62.874
7.046	29.800	47.505	63.009
7.100	29.937	47.766	63.010
7.280	30.338	47.821	63.116
8.071	30.402	47.871	63.403
8.096	30.542	47.895	63.443
8.372	30.704	47.962	63.453
8.403	30.996	48.506	63.468
8.417	31.088	48.592	63.488
8.530	31.467	48.684	63.594
8.561	31.730	48.689	63.617
8.860	31.859	48.811	63.744
9.015	32.012	49.300	63.817
9.147	32.031	49.527	63.849
9.343	32.063	49.581	63.942
9.753	32.467	49.664	64.086
9.997	32.528	49.668	64.092
10.667	32.723	49.684	64.129
10.702	32.898	49.717	64.184
10.911	33.383	49.768	64.227
11.124	33.441	50.258	64.330
11.374	33.461	50.294	64.568
11.376	33.840	50.492	64.890
11.428	34.244	50.516	64.976
11.570	34.722	50.576	65.033
11.724	34.736	50.605	65.064
11.881	34.442	50.637	65.067
11.949	34.497	50.852	65.311
12.065	34.563	50.917	65.379
12.076	34.767	51.018	65.426
12.400	34.945	51.173	65.682
12.478	35.108	51.415	65.727
12.480	35.192	51.425	65.802
12.482	35.256	51.499	66.020
12.557	35.622	51.682	66.902
12.661	35.656	52.072	67.081
13.426	35.807	52.127	67.113
13.694	36.163	52.279	67.292
13.724	36.323	52.352	67.542
13.877	36.424	52.406	67.695
13.914	36.444	52.480	67.709
14.306	36.606	52.499	68.055
14.452	36.691	52.646	68.142
14.733	36.799	52.648	68.428
14.752	36.920	52.674	68.434
14.952	37.028	52.733	68.453
15.243	37.180	52.776	68.488
15.286	37.254	52.914	68.545
15.434	37.548	52.921	68.734
15.704	37.801	53.077	68.934
15.931	37.804	53.188	69.117
16.269	37.873	53.216	69.193
16.424	38.575	53.222	69.293
16.495	38.647	53.231	69.301
16.521	38.653	53.244	69.314
16.637	38.700	53.286	69.329
16.956	38.841	53.337	69.490
17.037	38.914	53.484	69.715
17.049	38.943	53.510	70.109
17.102	38.961	53.701	70.332
17.437	39.158	53.805	70.383
17.630	39.415	54.100	70.395
17.998	39.463	54.334	70.408
18.161	39.464	54.355	70.467
18.766	39.486	54.412	70.500
19.153	39.488	54.614	70.555
19.306	39.915	54.657	70.565
19.367	39.961	54.702	70.740
19.452	40.207	54.764	71.214
19.590	40.288	54.764	71.372
19.699	40.331	55.019	71.393
19.973	40.586	55.404	71.580
20.267	40.592	55.519	71.632
20.421	40.650	55.647	71.678
20.653	41.273	55.677	71.721
20.795	41.647	55.715	71.817
20.796	41.693	55.744	72.129
20.895	41.630	55.848	72.158
21.535	41.912	55.895	72.364
21.698	42.007	55.918	72.412
21.791	42.084	56.069	72.466
21.844	42.154	56.157	72.463
22.361	42.187	56.411	72.726
22.591	42.307	56.586	72.804
22.696	42.435	56.713	72.809
22.779	42.498	56.817	73.023
22.904	42.574	56.836	73.043
23.072	42.608	57.012	73.113
23.329	42.642	57.163	73.239
23.336	42.685	57.168	73.342
23.386	42.860	57.306	73.351
23.394	42.873	57.838	73.696
23.425	42.946	57.931	73.743
23.489	42.973	57.956	73.789
23.586	43.049	57.958	73.936
23.672	43.194	57.983	74.104
24.379	43.306	57.989	74.271

(Còn nữa)

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ	30 độ
15 giờ	31 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ hai 15 Septembre 1924

Exaliat de la S.C.

Âm-lịch

17 tháng tám năm Giáp-tí

Ngày Bính-thân.

Sanh hồn, Sao hư, Trực Bế.

Kị : Táo-tác, An-táng

Hướng : Tài-tại, Mộc-đức, Thái-dương.

Xuất-hành, Nhập trạch Nạp-tài.

Giá thóc gạo :

Gạo bạng nhất, một tạ		10 $ 95
— nhì	—	10 50
— ba	—	10 05
Thóc.	—	6 40
Hấp ngô	—	6 40

Giá học. Kể từ ngày 14 Septembre 1924, giá bạc ở kho Nhà nước định là 0 $ 98 và 0 $. 99 kể từ ngày 15 này

Tin tàu. — Tàu *Saigon* mang thư đi Canton đường Hoibao và Haiphong đến ngày thứ tư 17 septembre này hồi 7 giờ sáng ở Hải-phòng sẽ khởi-hành.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 2 giờ 7 phút tối 6 septembre.

Trường Nữ sư-phạm Chiều thứ bảy vừa rồi đã có bằng yết tên các cô thi đỗ vào trường Nữ sư-phạm như sau này:

Cô Ng-thị-Thư, Phạm-thị-Bình, Nguyễn-thị-Thái, Ng-thị-Chua, Phan-thị-Trang, Ng-thị Phúc, Ngô-kim-Bồng, Ng-thị-Nhuận, Ng-thế-Ngoan, Trịnh-thị-Vân, Ng-thị-Thơm, Phó-thị-San, Phan-t-ị Nhẫn, Phạm-thị-Lót, Lê-thị-Thọ, Phan-thị-Chinh, Ng-thị-Ái, Trịnh-thị-Tư, Ng-thị - Tuy, Phạm-thị-Giẫn.

Năm cô có tên sau này được ở ngoài vào học:

Cô Đào-thị-Ninh, Ng-thị-Thu, Phạm thị Thuật, Phạm-thị-Kiên, Lê-thị-Lý.

Thi bằng Thành-chung Pháp-Việt. — Sáng hôm nay đã bắt đầu thi bằng Thành-chung Pháp-Việt. Thí sinh có 56 người mà trong số ấy chỉ có một nữ thí sinh.

Các đầu bài ra như sau này:

Âm tả

(Chung cả nam-bau và nữ-ban)

Un marché au Tonkin

Un tripier retirait d'un sac de joques ignobles, qu'il déployait et présentait sur chacune de leurs faces à l'assistance. Ce faisant, il perorait avec conviction et astuce : « Les mous de broquillard et de inoil sont proches. Hatez-vous, mes tantes, de choisir parmi ces vêtements les bonnes vestes et les chauds pantalons pour vos si mignons enfants ! Voyez cette superbe tunique ! Elle est pour aussi dire neuve, elle a des reflets de soie ».

Les ménagères se pressaient devant un main les guenilles soyeuses, les palpaient, en supputaient à haute voix la valeur exacte, se signalaient charitablement les trous de mites et les déchirures habilement dissimulées par le peu scrupuleux commerçant.

On s'entassait pour écouter le boniment, d'un brocanteur qui cédait à vil prix, à perte, prétentait-il, de vieux meubles, des terrailles et tout un lot d'antiques papiers. Il y avait dans son étalage des choses extraordinaires : un fauteuil de mandarin laqué de vermillon, des lances de bois argenté, employées dans le culte bouddhique et qu'un bonze affame avait sans doute abandonnées pour une poignée de riz à ce traliquant, des boîtes de bétel dont le vernis se fendillait, des colliers d'ambre, des bracelets figurant une tige de lotus que terminaient deux fleurs en boutons.

Les badauds accroupis s'extasiaient sur les dessins à l'encre de Chine qui jonchaient le sol ; quelques-uns feuilletaient les livres imprimés avec des caractères de bois sur du papier de riz.

Nolly

Câu hỏi

I. — Expliquer les mots : fripier, assistance, astuce, mite, badaud.

II. — Que veut dire « à vil prix » ? L'adjectif vil a-t-il le même sens dans l'expression « un homme vil » ?

III. — Analyse grammaticale des mots : « elle a des reflets de soie ».

IV. Analyse logique de la phrase : « Un fripier retirait d'un sac des joques ignobles, qu'il déployait et présentait sur chacune de leurs faces à l'assistance ».

Luận Pháp-văn

(à hai ban, hai bài chọn lấy một)

I. — On dit que le soleil est un grand magicien parce qu'il embellit tout.

Montrez les raisons artistiques et morales de ce jugement en décrivant un paysage familier que vous avez eu le loisir d'admirer d'abord par une journée ensoleillée, puis sous un ciel brumeux.

2e — Un de vos camarades paresseux à qui vous faites des reproches, s'excuse en vous disant : « Je ne fais du mal qu'à moi-même ». Vous lui répondrez.

Quan Đốc-tờ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, sốt rét ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng đái trắng.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gà, số nhà 30, Hanoi Téléphone số 314.

Quan Đốc-tờ có để nhà cho người đi xa đến ở, tiền ăn, ở cho tại kết. 2062

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay tòa án Trừng-trị xử những việc sau này:

Giết bò của chủ. — Đỗ-duy-Tiên và Đỗ-văn-Thủy làm đồn-điền cho M. Thomas ở Sơn-tây dắt một con bò cái của chủ để ở dọc đường về. Vì con bò đau không đi được thì chúng lấy cuốc đánh chẳng may bò c ết, chúng giết thịt rồi lại để cho người ta ăn cắp hai cái đùi đem đi mất. Tòa phạt tên Tiên và tên Thủy mỗi tên 20 ngày tù. Còn tên Hy và tên Ba làm nghề coi bò cũng can về việc ấy thì được tha vì xét không đủ chứng cớ.

Ăn cắp dầu hỏa. — Ng-văn-Mạc đi thắp đèn ở các phố tỉnh Hưng-yên ăn cắp dầu hỏa bán rẻ cho Lê-viết-An tức Chương làm nghề buôn bán. Tòa phạt tên Mạc và tên An mỗi tên 2 tháng tù.

Ăn cắp cột giây thép. — Đào-văn-Bình làm ruộng và Đào-văn Tin bán gỗ bị thưa về việc ăn cắp cột giây thép, được tha vì xét không đủ chứng cớ.

Con vú bất lương. — Ng-thị-Nhi ở vú sữa nuôi con cho M. Hoàng-Kiều được bốn hôm, ăn cắp của chủ một cái đồng-hồ vàng, dây vàng và những đồ vật bằng bạc, rồi bỏ trốn đi. Khi xuống ga Lạc-đạo tên ấy gửi đồ ấy ra chực bán hay là làm gì không rõ, quản-xã ở đấy trông thấy nghi là của ăn cắp bắt giải đến huyện Văn-lâm về tỉnh Hưng-yên xét hỏi thì mới rõ là của ăn cắp. Tòa phạt Thị Nhi 6 tháng tù.

Ăn cắp gà. — Ng qnang-Hậu làm cu l phải phạt 3 tháng tù về tội ăn cắp gà.

Còn nhiều việc nữa hoãn đến phiên tòa buổi chiều.

XE Ô-TÔ BÁN

Một cái xe SALMSON, 7 mã-lực, 3 chỗ ngồi, mới chạy hơn 1.000 kilom. (Chủ về tây).

Một cái xe BERLIET, 16 mã-lực, máy chạy còn tốt, phải thay accus.

Một cái xe FORD, cũ bán rẻ.

Hỏi tại bản-quán

Bán một cái xe pousse-pousse bánh caoutchouc, còn tốt, **120 $.**

Hỏi tại bản-quán

Xà-phòng THIBAUD

làm bằng nước hoa Cologne

0 $ 15 một bánh

Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hà-nội

Tin lụt bên Lào. Quan Khâm-sứ Ai-lao vừa rồi đi kinh-lược tại nam tỉnh Vientiane thì ngài xét ra trận lụt này làm hại hết mùa màng và nhiều nơi đất ruộng lại bị nước xói vào lõm cả. Hiện hãy còn lụt nhiều lắm

Những chỗ nước đã lui rồi thì còn lại một lớp bùn dày khiến cho việc giao thông phải đình lại cả.

Sự thiệt hại về lụt thế nào vẫn chưa biết rõ, nhưng cứ theo những tin vụn vặt mới nhận được: thì tỉnh Vientiane mùa màng mười phần mất đến bảy, tỉnh Cam-môn ba phần mất hai, tỉnh Savannakhet và Bassac mất đến m t nửa. Ở các tỉnh ấy cao như Luang-Prabang, Houeisai, Saravane, Attopeu thì mùa màng có lẽ được bình thường, duy cớ hạt quan bình thứ năm thì ruộng nương bị mưa lâu lở lán mất cả, nhiều chỗ nhân dân một phần to phải thì ăn toàn không có gì ăn.

Nhiều làng phải cho miễn sưu thuế cho dân và phải đem gạo và tiền đến trợ cứu.

Mùa màng tại Trấn-ninh cũng không được là tại mưa lâm hại nhiều.

Nhưng các tỉnh Vientiane, Savannakhet còn chưa được gạo nhiều, nhất là tỉnh Bassac là một cái kho chứa gạo ở xứ Hạ-lào.

Việc mất cướp ở bến Trèm. — Việc người thợ cạo tr nYên-bày bị mất cướp trong khi đi bè đến bến Trèm mà bản báo đã đăng trước thì nay nữ Mật-thám đã bắt được mấy tên ăn cướp rồi. Người ấy khi người thợ cạo đến trình, thì sở Mật-thám liền phái người đi một chiếc thu riêng đuổi theo cái thuyền cướp đi về phía Hưng yên. Mới đi độ 4 giờ đồng hồ t i đuổi được chúng nguy mà chúng toan nhảy cả xuống sông, sau thấy đọa bắn thì chúng mới chịu ngồi yên trên thuyền cho người ta khóa tay lại.

Trong thuyền cướp hãy còn bắt được cả áo quần và đồ vật của người thợ cạo, còn tiền thì không thấy đâu nữa.

Hỉ tín. — Bản quán được tin mừng rằng đến ngày 24 tháng 8 ta cụ Sinh-hòa-đường ở phố hàng Bông sẽ làm lễ vu qui cho lệnh-ái là cô Nguyễn-thị-Khuê đẹp duyên với M. Lê-sĩ-Cư, thư-ký tại tòa Công-sứ Bắc-giang.

Bản-quán có lời mừng cả hai họ.

Ngạch quan-lại. — M. Nguyễn-hữu-Phái, tri-phủ hạng nhất, thương-tá Phú-thọ, được phép nghỉ 29 ngày để về Trung-kỳ.

M Ngô mạnh-Nghinh, hậu tuyển tri-huyện tại Phú-thọ nay tạm quyền chức dự thẩm tại tòa án đệ nhất cấp tỉnh lỵ trong khi M. Ng-hữu-Phái nghỉ phép.

Ngạch học-chính. — M. Second, giáo-sư thượng hạng ngoại hạng, bực học đệ nhất cấp, trước ở Hanoi, nay đổi đi đốc-học trường Henri Rivière Haiphong, thay M. Trombetta.

Ngạch thú y — M. Ng-v-Ngân, tùy-tập sự ở Hanoi, nay đổi đi Bắc-ninh thay M. Cao-đình-Tứ tạ thế.

Ai tí . — Bản-quán được tin buồn rằng ông Huấn Đỗ-mạnh Bình, tạ-thế ngày 16 tháng tám ta, tại số 29 phố Phú-châu, Hanoi.

Đến ngày 16 septembre, hồi 11 giờ trưa, sẽ đưa đám an-táng tại địa phận làng Mọc Hà-đông.

Bản-quán có lời chia buồn với quý-quyến

LỜI CÁO PHÓ

Chúng tôi chẳng may gặp sự buồn rầu xin cáo-phó để các cụ, các ông, các bà biết cho rằng: lương-quán, thân p ụ chúng tôi là:

Ông ĐỖ-MẠNH-BÌNH

Tú tài, Huấn đạo, sung Pháp-Việt trường Giáo-học

tạ thế ngày 16 tháng tám ta, tức là 14 Septembre 1924, tại số nhà 29 phố Phúc-châu (chợ hàng Tre cũ).

Đến 11 giờ trưa thứ ba 16 Septembre này chúng tôi sẽ đưa linh-cữu về an-táng tại địa-phận làng Mọc (Nhân-mục) tỉnh Hà-đông.

Vị-vong-nhân :	Lê-thị-Hiếu,
Cô-tử :	Đỗ đình-Oán ,
	Đỗ đình-Đôn,
Nữ-tử :	Đỗ-thị-Khánh,
	Đỗ-thị-Mão,
	Đỗ-thị-Bảo.

Đồng kính cáo

Lời đăng báo này thay giấy cáo-phó

Một việc nghĩa-cử rất nhiệt-thành. — Các cậu sinh viên trường Bảo-hộ nhiệt-thành về sự cứu giúp đồng-bào bị lụt mà tổ-chức một cuộc diễn kịch hôm thứ năm 11 septembre vừa rồi, dẫu số tiền thu được có hơn hai trăm đồng, nhưng tấm lòng sốt sắng đối với việc nghĩa này rất đáng khen lắm. Vì trường Bảo-hộ gần đến ngày khai-giảng, các cậu sắp phải đi học, nên cái công-phu diễn tập vở kịch ấy mới được có g ầm bảy hôm thôi, mà trước khi kha -diễn có một hai hôm mới tuyên-bố tại cacn ật-báo, bởi thế cho nên các bà con trong Hà-thành ta chưa mấy người biết mà đi xem cho đông. Tuy vậy nhưng cái nghị-lực và cái rảo-tâm của các cậu đối với nỗi giống với xã-hội, thật đáng khen lắm. Hội-đồng chúng tôi xin thay mặt anh em đồng-bào bị lụt mà cảm ơn các cậu cùng các ông bà có lòng từ-thiện đi xem diễ-n-kịch buổi hôm ấy.

Ước ao rằng : các đồng-bào trong ba xứ rung Nam Bắc ta ai ai cũng nhiệt-hành về việc cứu giúp mấy mươi vạn anh em đương khốn đốn về cái tội lụt tội đứ kia, thì thật là một cái phúc chung cho xã-hội ta đó.

Hội-trưởng hội-đồng cứu-tế

Lê-trung-Ngọc

Hội chợ Hanoi

Lần thứ năm

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Tường lục. — M. Bôi-v-Tuân, phó hương hội làng Dương-lai, tổng Trình-xuyên, huyện Vụ bản. (Nam-định), vì đã có công giúp sở mật-t ám bắt được hai tên lưu đ ng p sm trong v ệc giết người ở Hanoi, nên được cấp một đạo tường lục.

Cái bảng tên các cậu thi đỗ vào trường Bảo-hộ — Cái bảng tên các cậu học-sinh thi đỗ vào năm thứ nhất trường Bảo-hộ mà bản quán đã đăng trong số trước, nay đem ra thiếu mất mấy chục cậu Cái lỗ đó nguyên là ở người đi chép lại biên cả hai mặt, cho nên nhà in quen đọc một mặt chỉ sắp có một bên mà thôi. Vậy số báo ngày mai sẽ đăng lại cả.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin có lời trân trọng cảm tạ các cụ, các ông, các bà đã có lòng thương cho đồ viếng hoặc gửi giấy chia buồn và đi đưa đám p ùu quân, thân-phụ, nhạc-phụ chúng tôi là :

M **NGUYỄN-VĂN-DIỄN**

chiều hôm 14 septembre. Trong khi tang-gia bối rối có điều sơ suất xin miễn chấp.

Vị vong nhân : Ng-thị-Thinh tức Nam-Hưng hiệu

Cô tử : Ng-thị-Phượng

Ng-thái-Lân

Ng-t ái-Quy

Nữ tử : Ng-thị-Viễn

Ng-tại-Lý

Ng-tại-Ninh

Ng-tại-Yên

Ng thị-Quý

Ng-thị-Châu-Loan

Tế tử : Đỗ-Soạn

Ng-huy Hòa

đồng bái tạ

Tiểu-thuyết « **Thủ-hử** » Trả lời ông Trịnh-xuân-Đường, Nam-định. — Sáng hôm nay tôi tiếp được bức thư và một bộ « *Thủy-hử* » bằng chữ nho của ông *Trịnh-xuân-Đường* gửi cho. Trong thư ông chất-chính một câu rằng : « về cuối bộ thứ nhất trong bộ « *Thủy-hử* » có câu « *Đại-trùng bất khiết hồ nhục* », ông lấy làm ngờ lắm, vì nhà ông có bộ cổ-bản thì lại in rõ-ràng 6 chữ « *Đại-trùng bất khiết khuyển nhục* », câu nào đúng hơn? Cứ lấy ý riêng tôi thiển nghĩ thì *Sử-tiễn* là tay anh hùng mà dùng chữ « *Khuyển* » đối với *Chu-vũ* và *Dương-xuân* là hạn đồng-chí với mình. Theo cái giọng tự phụ anh-hùng của *Sử tiễn* bấy giờ thì chỉ nên cắt nghĩa là *giống đại-trùng như hổ báo không thèm ăn thịt những giống bé nhỏ* mà thôi. Nhân có mấy lời chất chính của ông *Trịnh-xuân-Đường* mà tôi đọc lại, mới nhận ra rằng cần lấy bộ thứ nhất trước trong bảo sắp lắm mất mấy chữ, thành ra vô nghĩa lý ! Bế nhẹ thay cái lỗi chưa! Vậy xin cám ơn ông và mong rằng từ nay các nhà đọc tiểu thuyết « *Thủy-hử* » có thấy chỗ nào la làng, cứ viết thư chỉ giáo cho, ngõ hầu trong tủ sách quốc-văn sau này, sẽ có một bộ « *Thủy-hử* » tạm gọi là hoàn toàn vậy.

N. Đ. M.

Một thằng đi lừa bị tôm được. — Ngày hôm qua có một anh chàng trạc độ non 20 tuổi, đầu đội mũ lưỡi vải chân đi giầy G a-định, coi bộ cũng vào cái hạng đỏ dang, vào một hàng nón mua mấy chục cái. Mạc cả xong đâu đấy, hắn nói còn phải đi sắm thứ khác và hứa sau sẽ trở lại. Ở đó hắn sang một nhà hàng thợ th ếc mua mười cái bình tưới, mạc cả xong là 12 đồng, nó giục làm giấy biên lai và bảo cho người đi theo vào một nhà quan bình ở trong thành mà lĩnh tiền và lại dặn đem đi lấm đồng để lấy giấy lại chực về. Nhà hàng thấy nó nói gọn thon lỏn và một bước cao su, hai bước cao su, thì cũng tin mà cho người đi theo. Đến nơi một nhà ở trong thành, thằng bợm liền cầm cả giấy biên lai với 8 đồng bạc vào một mình. Người nhà thợ thiếc cứ đứng cửa đợi mãi thì ra nó đã lẻn đi đâng nào mất rồi,

Quen mui thấy mùi làm mất, sáng hôm nay nó lại cả gan đến một hàng thiếc khác chực giờ cái ngón lừa ra nữa, chẳng dè người này đã biết chuyện, cho đến mấy người bị lừa hôm qua lại, đánh cho nó một mẻ nên thân rồi đưa cho lính cảnh-sát điện lên sở Cẩm hàng Đậu. Hỏi ra thằng bợm này lên là Ng-văn-Du, mới 19 tuổi mà trước đã làm công với m t hàng giầy ở Tràng tiền.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
ĐỌC VÀNG
máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt và kim
có chất lạ quang
BẢO HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
59, Phố Paul Bert, — HANOI
2009

Thuốc thoa Cadum
để trị
các bịnh ngoài da

Không có thuốc nào trừ các chứng bịnh ngoài da cũng là trị lành ghẻ chóc trên da đầu con nít, hiệu-nghiệm cho bằng thuốc dán Cadum. Thuốc để thoa xức hay lạ, làm cho kẻ đau da, nhọt, ghẻ, đang yên ổn trong mình ăn ngủ được như thường. Thuốc thoa vào thì hết ngứa liền, có gãi da rát rao, phỏng, sưng thì cũng hết, lành mạnh liền. Dùng thuốc thoa Cadum còn trị khỏi nhiệt, sự đau đớn khác nữa, những là : cơ sải, da ung độ, mục, nhọt, nổi phong, ghẻ chóc, tróc da, lróc vảy, nước da, trầy trụa, chảy máu, có lát, có mủ, bị đức tay đức chốn, phỏng lửa, bị vật độc chích cắn, vân, vân.

THUỐC MYSOL
Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách chế khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kêu lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bịnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bịnh chóng lắm.

Bịnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Bao bịnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc toát tốt, trừ bịnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thật PARAT

Dùng rất tốt. Bần-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bần-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con gái vào với lọ thuốc bần-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thật PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi

Đề chậm một ngày thì bịnh lại khó chữa thêm.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhường hiệu Bào-chế của ông cho ông Domart bào chế tinh-viện hạng nhất về cao-đẳng học-đường Paris đã mới năm nay. Ông Domart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận, nhờ đó thế mà hiệu bào-chế lấy rất có tiếng.

Thuốc gửi đi xa cũng rất chắng có muốn hỏi gì, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

Các trường Trung-học và Thành-chung. — Trường Trung-học Albert Sarraut đã khai giảng sáng hôm nay! Năm nay số học sinh ta những người mới đi hơn mọi năm, là vì nhà trường chỉ nhận những học-sinh từ lớp sáu trở lên, nghĩa là chỉ nhận những học-sinh vào các lớp trung-học, còn các lớp sơ học thì không nhận. Năm nay trong số học sinh ta có một cô nữ học-sinh, trước đây cô học ở trường nữ sư-phạm, đã đỗ bằng tú-tài chung bằng Cao-đẳng tiểu học, và bằng tiểu-học tây, năm nay cô được vào lớp nhì ở trường Trung-học.

Trường Bảo-hộ và Trung nam nữ Sư-phạm cũng bắt đầu khai giảng sáng hôm nay. Như lời bản-báo đã nói trước, các lớp trung-học bản xứ trước thuộc về trường Albert-Sarraut thì nay sáp nhập vào trường Bảo-hộ.

Cô Nga ô-tô. — M. Loupy tại công-ty vận-tải phố Cửa-đông đến trình sở Cẩm rằng sáng 14 vừa rồi, vào lúc 7 giờ khi ô-tô đi phải một người đàn-bà là Đặng-thị-Nho 50 tuổi, bán hàng dong quê, ở Hà-đông, nhà ở hàng Khoai bị trọng thương. Đưa vào nhà thương Hanoi chưa đến nơi thì đã chết.

Các tin vật. — Ng-v-Hiên 22 tuổi làm nghề thợ cưa ở đường bờ sông có trát đôi của quan chánh tòa án Phú-thọ thì đã bị bắt.

— Đinh-v-Khang 25 tuổi vô nghề nghiệp ở đường Huế số 9 và Đỗ song Cương 24 tuổi nguyên trợ-giáo ở phố Riquier số 27 có đơn của M. Đinh-v-Truận tức Phúc-lợi ở đường Huế kiện là lừa của đồ hàng ước 500 đồng thì đã phải bắt giam để xét hỏi.

Trần xuân-Nghĩa 39 tuổi làm đồ bạc bị kiện là hội tín của M. Phạm-Cửu ở hàng Bát mắt hai đôi xuyến vàng giả 50 đồng cũng bị bắt giam để xét hỏi.

(Xem trang thứ tư).

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, chia 2 viên chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0$80
油肝丸員
平歐式員丸歐式員肝歐油保全體

XIN CÁC QUÍ KHÁCH NÊM THỬ MÀ XEM !

Các thứ thuốc lá hiệu Con Gà chưa cuốn có thứ rồi, hàng mới chế (Fabrication nouvelle) của Đông dương Yên-Thảo Công-Ty toàn bằng thuốc ngoại-quốc hảo hạng, theo cách nội-tính. Vừa nhẹ, vừa thơm, không rát cổ, không nhức đầu. Thử một biết ngay.

3897

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thư độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Al-ahy Huế
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
GIỜ KHÁM BỆNH : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG, 99 giây nói số 226

PHÚC-ÂM HỌC ĐƯỜNG

Đến đầu tháng Octobre này sẽ mở thêm một lớp dạy tối để cho những người đi thi các nơi ; dạy français và mathématique, có các thầy giáo tây, nam và các bà đảm dạy thật tốt. Ai muốn xin đưa demande lại nhà học ở phố hàng Thiếc, số 49, mà xin.

4000

MỚI CÓ
CHUYỆN GIẢI TRÍ
Tập I, giá 0 $ 15
Bán ở khắp các hàng sách

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Đến tối thứ ba 16 Septembre tức là 18 tháng tám ta bản hội cho bạn-hát nghỉ để làm lễ tế Tổ, vậy hôm ấy nghỉ hát.

Tối thứ hai 15 Septembre 1924
Diễn hai tích :
Tích thứ nhất :
CHÚA CHỔM RA ĐỜI
Tích thứ hai :
NHỊ NỮ TRANH PHU

Tối thứ ba 16 Septembre 1924
Nghỉ hát

Tối thứ tư 17 Septembre 1924
KỸ NỮ VÔ TÌNH

Ai quen bảy chữ tám nghề.
Bỏ người sơ ngộ hoàng mê vì tình.
Rồi khi thuận đạo gia đình,
Ngẫm mà dở dáng dại lành cho ai.

VIỆC VẬN TẢI HÀNG HÓA
P. CAPS
Nhà giấy lại số 7, phố Paul Bert
HANOI
Nhận làm môi giới và việc chở hàng Hải-phòng và Marseille.
Mở hàng, xếp hàng và mọi việc ba bảo và nộp hộ về thương-chính, và khuân vác và dọn nhà, vân vân.
GIÁ RẤT HẠ
2116

Rượu bổ-đào
• TONIQUE TONKINOIS •
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trẻ-con cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kỹ kẻo nhầm lo.!!!

Nghị mệnh Tổng thống năm, miễn-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Hội-đồng thi chấm phê rằng :

Chiếu nay đại được phòng của MONTÈS qui đông, có chế nên một thứ rượu bổ đã tăng ngự dụng qua rồi hay, đáng nên ưa thưởng, trước lục phát thị phê cho qui được phòng chế đăng đã tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai dã dùng mà chế được! Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiên-thức chẳng ai tin được. Bà vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Ngoài nước cần dùng mua xe đạp, xe máy và đồ phụ tùng thay đổi rất tốt, rất hạ, thì nên gửi ngay thư về lấy tờ giá hàng ở hiệu:

TIẾT-HIẾU-TRUNG
dit TRÚC-THÀNH
Fournitures générales pour Cycles & Motos
N° 35, PLACE NEYRET, HANOI

HỘI BẢO TRỢ TRẺ CON LẠI VÔ THỪA NHẬN
Chỉ du ngày 31 Juillet 1907 đã nhận cho rằng : Hội có lợi lợi chung

CUỘC ĐÁNH SỐ
GIÚP CHO HỘI
SỐ TRÚNG THÌ ĐƯỢC TIỀN
QUAN THỐNG-SỨ BẮC-KỲ ĐÃ CHO PHÉP
Theo nghị-định ngày 25 Juin 1924

Số vé bán là 60 000 số giá vé bán là 0$80 một vé

NHỮNG SỐ TIỀN ĐƯỢC KỂ SAU ĐÂY

1	số được	3.000 piastres	3.000$00
1	số được	1.500	1.500.00
1	số được	1.000	1.000.00
3	số được	500	1.500.00
8	số được	100	800.00
10	số được	50	1.000.00
40	số được	25	1.000.00
		Cộng cả số tiền được ; thành	9.500$00

Mua vé ở đây

ĐIỀU LỆ

Sẽ mở số và NGÀY MỞ. — Số mở ở tòa Đốc lý Hanoi, ngày 30 Septembre 1924, hồi 3 giờ chiều có có viên lại sự của bội trông coi việc mở số và quan Đốc-lý Hanoi có kiểm duyệt. Nếu có việc gì ngăn trở thì ngày mở số sẽ để vào hôm khác lại được (theo khoản thứ 7 trong nghị định).

NHỮNG SỐ ĐƯỢC. — Những số được thì sẽ yết-thị về ngày mở. Nếu những số được mà không ai đến lĩnh tiền thì tháng lĩnh tiền được thì sẽ yết-thị về ngày mở. Nếu những số được mà không ai đến lĩnh tiền thì tháng lĩnh tiền được thì sẽ yết-thị về ngày mở số tiền không lĩnh tiền được thì sẽ để vào công-quỹ của hội (theo khoản thứ 8 trong nghị định).

Mọi việc trúng cách và thuộc trúng số được. — Những tiền lãng về hội đồng trị-sự sẽ giải ở tòa Công Pháp Ngân-hàng về những số trúng được thì ở ninh Ngân-hàng ấy phải tiêu cho mà lĩnh tiền (theo khoản thứ 6 trong nghị-định).

XEM

Số 12

THÚY-HỦ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Trịnh đỗ nói :

Xin vâng !

Nói xong, liền đứng dậy đi đến chỗ ghế thịt chọn thái lấy 10 cân thịt nạc. Người nhà trọ bị *Lỗ đạt* đánh bị thương khi trước, lấy làm tức giận đầu, định đến báo việc cha con họ *Kim* bỏ đi, nhưng trông thấy *Lỗ đạt* ngồi đấy không dám bước vào, chỉ đứng ở phía xa xa ngoài thềm nhìn vào mà thôi.

Đã trong hồi lâu thì *Trịnh-đỗ* thái xong 10 cân thịt nạc, lấy lá sen khô học gói cẩn-thận, rồi nói với *Lỗ đạt* rằng :

— Tôi xin cho người đem thịt theo hầu ngài.

Lỗ đạt nói :

— Đem theo cái gì ! Khoan đã ! Còn phải cần dùng 10 cân nữa, mà lấy toàn mỡ, cắm không được đính một chút nạc nào, cũng thái nhỏ như trước.

Trịnh-đỗ nói :

— Thứ thịt toàn nạc kia, có lẽ trong phủ dùng nấu cháo bột-mì, chứ còn thứ toàn mỡ thì để làm gì !

Lỗ đạt trừng mắt lên mà bảo rằng :

— Tướng-công truyền lệnh như vậy, còn ai dám hỏi !

Trịnh đỗ nói :

Hay định dùng cả hai thứ. Vâng, để tôi xin thái.

Trịnh-đỗ chọn lấy 10 cân toàn mỡ, cũng đem thái nhỏ, rồi lấy lá sen học gói cẩn-thận. Lại hi-hoáy mất trong độ hồi lâu nữa mới xong, người nhà trọ đứng ngoài xa nhìn, vẫn không dám vào, cả đến những người muốn mua thịt, cũng chẳng ai dám vào mua nữa.

Trịnh-đỗ nói :

Tôi xin cho người đem theo ngài vào trong phủ.

Lỗ đạt nói :

— Còn phải 10 cân rưỡi, lấy thứ toàn xương xụn, mà không được dính một chút thịt nào, cũng đem thái nhỏ.

Trịnh-đỗ cười mà bảo rằng :

— Chẳng qua ông chỉ đến mà cợt-ghẹo tôi đó thôi !

Lỗ đạt nghe nói, tức thì đứng dậy, tay cầm lấy hai gói thịt, trừng mắt nhìn *Trịnh đỗ* mà bảo rằng :

— Ta đến đây để cợt-ghẹo nhà ngươi !...

Nói xong, liền cầm hai gói thịt ném vào mặt *Trịnh đỗ*. Thịt vẫn tung ra, khác nào như một trận mưa dào vậy. *Trịnh-đỗ* hầm hầm nổi giận, cầm ngay con dao nhọn vẫn để róc xương ở trên ghế thịt dảo bước bước ra.

Bấy giờ *Lỗ đạt* đã đi ra đứng giữa phố. Các nhà lán-bang cùng người làm công ở trong cửa hàng thịt, chẳng ai dám chạy đến để khuyên can. Khách đi qua đường đều đứng cả lại. Người nhà trọ bị thương kia cũng khấp sợ mà đứng ngẩn ra.

Trịnh đỗ tay phải cầm dao, tay trái định túm lấy *Lỗ đạt*. *Lỗ đạt* thừa thế nắm lấy cánh tay, rồi đá thốc một cái vào bụng. *Trịnh-đỗ* ngã xóng xuống ở dưới mặt đất.

Lỗ đạt lại lấy chân giẫm lên ngực một cái thật mạnh, rồi lấy tay đấm mà bảo rằng :

— Ta đây theo quan lão kinh-lược tướng-công làm đến chức *Quan tây ngũ-lộ liêm-phóng-sứ*, mới đáng gọi là *Trấn-quan-tây* ; còn như nhà ngươi chẳng qua là một anh đồ-tể bán thịt lợn, cớ sao lại dám tự xưng là *Trấn-quan-tây* và cưỡng bách nàng *Thúy-liên* là con gái họ Kim, dùng cái thủ-đoạn cường bạo.

Nói xong, lại đấm cho một cái vào giữa tinh mũi, máu tươi chảy ra đầm đìa. Cái mũi lệch ra một bên, khác nào như một chĩnh mắm, mà bao nhiêu những chất mặn, chất chua, chất cay, đồng-thời phát ra tất cả.

Trịnh đỗ không cựa dậy được nữa, chiếc dao nhọn kia thì bắn ra một bên. Miệng vẫn lẩm-nhẩm nói :

— Ối ! Được !

Lỗ-đạt lại mắng rằng :

Nhà-ngươi còn dám cãi à !

Lỗ đạt vừa nói vừa nắm tay đấm. Đấm một cái thật mạnh vào giữa con mắt lồi đồng-tử ra ngoài. Người đứng xem xung quanh, ai cũng sợ uy *Lỗ đạt*, chẳng ai dám chạy theo ngăn ra.

Trịnh đỗ bất đắc dĩ phải van lạy.

Lỗ đạt lại quát to lên mà rằng :

— Nhà-ngươi vốn là kẻ hiếu-lĩnh, nếu nhà ngươi cứ một mực kháng cự cùng ta, ta sẽ thu cho, na nhà ngươi lại giở giọng an-lon thì ta quyết không thể thu được.

Nói xong, lại đấm một cái vào giữa thái-dương. *Trịnh-đỗ* nằm lịm ở trên mặt đất, miệng chỉ thở ra mà không thấy hút vào, cũng chẳng hề cựa-cậy chi nữa.

Lỗ-đạt thấy vậy, giả cách nói :

— Ái Nhà-ngươi lại giả chết, ta còn đánh nữa !

Bấy giờ trông nét mặt *Trịnh-đỗ* đã dần dần biến nhợt. *Lỗ đạt* nghĩ thầm : Ta vẫn định đánh đau một hồi mà thôi, không ngờ vừa đánh có mấy cái mà hắn đã chết ngay. Nếu ta vì việc này bị bắt thì ai là kẻ đem cơm cho ta, chi bằng ta kiếm-cớ mà tẩu thoát trước.

Lỗ đạt nghĩ vậy, liền dảo bước quay đi. Đi được vài bước, còn ngảnh đầu lại trỏ thi-thể *Trịnh đỗ* mà nói rằng :

— Nhà-ngươi cứ nằm đấy mà giả chết, rồi ta sẽ liệu cho.

Lỗ-đạt vừa nói vừa thẳng đường ruổi mau. Các nhà lán-bàng và những người làm công trong cửa hàng *Trịnh-đỗ*, không ai dám chạy theo ngăn giữ cả.

Lỗ-đạt trở về phòng trọ, vội-vàng thu-nhặt các đồ lề-nhuyễn, bao nhiêu những thứ nặng-nề và quần-áo cũ đều bỏ lại cả. Tay cầm một cái côn ngắn, đi thẳng ra cửa Nam-môn.

Lại nói chuyện người nhà *Trịnh-đỗ* cùng người nhà trọ khi trước đến báo tin cha con họ *Kim* kia đến xóm lại gọi *Trịnh-đỗ*, nhưng cứu chữa hồi lâu, cũng không thấy tỉnh, thật là đã hồn về chín suối vậy.

Gần đấy có một ông cụ già chạy đến báo quan phủ-doãn. Quan phủ-doãn xem tờ cáo-trạng, liền nói :

— *Lỗ đạt* nguyên giữ chức đề-hạt ở trong dinh quan kinh lược tướng-công đây, ta làm thế nào mà bắt cho được.

Nói xong, tức khắc lên kiệu đi đến dinh quan kinh-lược, xin vào yết-kiến. Quan kinh-lược cho vào. Khi vào tới nơi, phủ-doãn bẩm rằng :

— Dám bẩm tướng-công ! Chức đây hạt ở trong phủ tên gọi *Lỗ-đạt*, vô cớ đánh chết một người tại ngoài phố tên gọi *Trịnh-đỗ*, vậy chúng tôi không dám tự tiện, phải vào xin phép tướng-công trước rồi sau mới dám cho người đi bắt.

Quan kinh-lược nghe báo, giật mình kinh-sợ, nghĩ thầm : *Lỗ-đạt* dẫu giỏi võ-nghệ, nhưng tính khí thô-mãng, ngày nay lại gây ra việc ẩn mạng này, ta cũng không thể nào mà bình vực được, chi bằng ta cứ mặc để phủ-doãn xét hỏi là hơn.

Quan kinh-lược nghĩ vậy mới đáp lại rằng :

— Tên *Lỗ-đạt* ấy nguyên là người nhà thầy-phụ ta là quan lão kinh-lược tướng-công đó. Nhân vì ở đây thiếu người giúp đỡ, vậy nên thầy-phụ ta cho hắn đến làm chức đề-hạt. Ngày nay hắn đã phạm vào việc ẩn-mạng thì quan phủ đoán cứ bắt mà xét hỏi. Nếu quả có tội lỗi, tất phải kết nghĩ, nhưng nên bẩm với thầy-phụ ta trước, rồi sẽ quyết đoán. Kẻo thầy-phụ ta ở đây là một nơi trọng-trấn, hoặc khi có cần dùng đến người ấy thì không biết làm thế nào.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Rầm tháng tám. — Đối hôm rằm tháng tám xét ở bề ngoài thì có vẻ náo-nhiệt hơn mọi năm, vì nhân buổi trăng trong gió mát, lại gặp tối thứ bảy, nên chi đường sá nhộn-nhịp kẻ qua người lại, đèn đóm của con trẻ như sao sa, kỳ-lân sư-tử inh-ỏi. Ở các rạp hát thì người len chân nhau vào mua vé; ở các trà-lâu thì người đua nhau vào ăn uống và nghe *mú-dích* Tầu lốc-bốc xoảng; ở các hồng-lâu thì không mấy nhà là không tom cắc như ếch kêu. Nói tóm lại thì tối hôm rằm vừa rồi tuy gọi là tết của trẻ con, nhưng thực ra là tết của người lớn mượn tiếng trẻ mà ăn chơi vậy.

Bây giờ xét đến bề trong thì xem ra thiên-hạ cải-lương được nhiều, vì cỗ bàn bày vẽ sơ sài và nhận kỹ thì phần nhiều món « thực-dụng » được cả, chứ không như trước kia có những đồ mã, những bánh trái nhuộm phẩm và những thứ trò chơi tỷ-mỉ hoa-hòe. Được như thế tưởng cũng khá đấy.

Mà đến cả trẻ con lớn cũng biết sợ ngọn roi của các thầy cảnh-sát nên cải-lương lại lối múa sư-tử, nghĩa là chúng để cho trẻ con thật chơi, còn chúng đi lảng-vảng bên ngoài mà thôi. Bởi nhờ cái oai của cảnh-sát cho nên năm nay mới 9 giờ tối đã im được tiếng trống và không có sự khích bác đánh nhau chí mạng như năm ngoái.

Chợ tết lạc mất con. — Bốn giờ chiều thứ sáu người đàn bà bán cháo tên là Ng-thị-Nhớn, nhà ở phố Maréchal Pétain, lại sở Cẩm trình rằng đứa con trai của thị lên ba tuổi theo đi chợ lạc vào đám đông người từ hồi 7 giờ sáng mà tìm mãi cũng không thấy.

Một sự rủi ro. — Chiều thứ sáu trước, vào hồi 6 giờ, tên Phạm-văn-Đạt, 26 tuổi, nhà ở đường Lach-tray số 6, làm cu-ly ở tàu *Caravellas* của hãng Chargeurs Réunis chẳng may sẩy chân ngã xuống hầm bị trọng thương ở đầu. Người ta cho đưa tên Đạt vào nhà thương ngay, chưa biết sống chết thế nào.

Đã bắt được một. — Tên Đỗ-văn-Tha tức Toàn, 27 tuổi làm nghề chài đáy, không có nhà cửa nhất định, can việc giết người ở tỉnh Hải-dương về tháng juillet trước thì nay đã bắt được giao cho tòa án xét xử.

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

TAM-TÍNH-Y-TÔN

Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh.

Bản-hiệu chuyên nghề làm thuốc nội ngoại khoa và buôn cả thuốc Tây, Tầu Nhật bản, chế luyện cực tinh để chữa đủ các bịnh mới, bịnh [illegible] bịnh trọng, số sống phúc còn chưa [illegible] được nổi sinh khởi từ giàu có lấy phải giá, người nghèo cùng quá không tiền xin thuốc cũng cho.

Chữa các bịnh như sau này : [illegible] mộng tinh, di tinh, lậu tinh, [illegible] tinh, [illegible] đàn bà kinh nguyệt không điều, huyết [illegible], huyết đen, huyết hôi, huyết tích, khí hư, bạch đái sinh [illegible] miên, sinh ra trăm chứng đau bụng [illegible] sinh niên, ho lao, đàm suyễn, hôi [illegible], phù [illegible] thấp cổ chướng, sốt rét, sốt nóng, thổ [illegible] huyết, lị huyết, tả lị, giá mỗi hộp 1$00, đau mắt màng mộng giá mỗi chai 0$50.

Lậu giang mai

Bản-hiệu chia ra bốn chứng lậu chế bán thứ thuốc lậu độc, lậu tinh, lậu huyết, chỉ lậu giang mai ba chứng đều để bạ cam giang lậu, các bịnh không giống nhau, chứng thời ở trong, chứng thời ở ngoài, vì có ngài mắc bịnh nặng thuốc sau mới đỡ mà người đàn bà lại sinh ra bịnh khí hư, bản-hiệu chế đủ các thứ thuốc chữa các bịnh giang lậu khỏi và không hại gì đến đường sinh dục mà người đàn bà không sinh bịnh khí hư được.

Thuốc lậu giá 1$00 một chai.
Thuốc giang 1$50 một chai.
Thuốc bôi 1$00.
Ống thụt 0$50.

Quí khách ở xa viết thư về kể bịnh bản hiệu gửi thuốc đến ngay gửi cách lãnh hóa giao ngân.

TAM-TÍNH-Y-TÔN

Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết số ở in ở từ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người tìm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên văn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thân-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra ráo phổi làm cho hay ho vặt uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ :

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BÒ

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện

Nên dùng thuốc :

MYSOL

Làm bằng essence de Santal

Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris

Gởi bán tại Hà-nội hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul Bert.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giời nồng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

● RƯỢU BẠT-HÀ GET

PIPPERMINT GET

rượu này nống đỏ mát mẻ và mất khan tiếng.

Thuốc thụt PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, và hợp phép.

RẤT CÔNG-HIỆU

Giá bán 1$10

Chế tại phòng thuốc PARAT, Paris

Có gửi bán tại Hà-nội

HIỆU BÀO-CHẾ

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc :

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh : đau dạ dầy, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG : *Cứ trong 24 giờ uống một lần ; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã ; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán 0$60 một lọ

PHẦM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon.

Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè giả lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy qui-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quả bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam định.

NINH-THÁI HIỆU

số 10 phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng Trống Namđịnh

Kính cáo

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, Chế-chạt, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Bệnh hao mòn, kém sức, yếu đuối, đều là những bệnh người ta thường hay mắc phải, vì làm lụng quá hay lo nghĩ nhiều. Bởi làm cho kém bẩn chân huyết đi mà chính chân huyết ấy cũng lại còn yếu đi nữa. Vậy ta cho phải bồi bổ ngay vào chân huyết. Muốn bồi bổ cho chân huyết thì không còn thuốc gì hay bằng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Thuốc này vừa bổ vừa chống khỏi bệnh yếu đuối, mỏi mệt, xấu máu, hao mòn sau khi mới khỏi bệnh ghip, bệnh sốt rét, những bệnh lâu năm.

Thuốc này làm cho chân huyết bình phục lại như thường và lọc cho huyết được trong trẻo. Đàn bà sau khi ở cữ mà dùng thuốc này thì cũng tốt lắm, bổ hết cả mọi đường hay sức khỏe.

Các ông thầy-sĩ đều bảo thuốc này là một thứ thuốc rất tốt đã chữa khỏi kể có hàng nghìn hàng vạn người.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

2055

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thục hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ

ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU

mới bị hay là có đã lâu rồi

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bịnh hết 231 người

(Y theo lời phúc các [illegible]-y ở Alger)

BÁN TẠI SỞ : SPÉCIALITÉS PEYRARD

[illegible]

và cùng các nhà thuốc có danh

祥和裕

YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu [illegible] bán buôn các [illegible] nhiều, hàng [illegible] lắm, hàng thật tốt, giá [illegible]

[illegible] bán có hàng ta (Bắc-kỳ) như [illegible] nguyễn, [illegible], [illegible] hàng Saigon như [illegible]

Nay mới có đủ các mùi, lãng thẩm [illegible] Những hàng này bán buôn [illegible] chứ không bán lẻ vả không có [illegible] gửi đi [illegible] hàng [illegible] nguyên không thể [illegible]

Qui-khách ở gần [illegible] đến bản hiệu mà mua, [illegible] ở xa thì viết thư về, bản-hiệu xin gửi contre-remboursement.

2010 — YU-WO-TSEONG

TAM ĐẠI VẤN ĐỀ 號商振

Ông già, trẻ con nên biết,
Vệ sinh gia nên biết,
Làm quà bà con nên biết.

價色欵知欲如
寄即索函目

Hiệu Tchan-xương, làm ra các thứ bánh Tàu bánh Tây và các thứ kẹo Tây, sưa nay các ngài đã biết không những là chế cách theo về vệ sinh và ăn luôn thêm khỏe mạnh hợp ngài chang hoàng, đem làm quà bà con thì quí lắm.

Nay tết Chung thu gần đến, những các thứ bánh nướng, bản hiệu đã bắt đầu làm rồi, những chân bánh làm sạch sẽ và bán buôn các giá tính phải chăng, quý khách ở xa, xin gửi giấy về, bản hiệu cứ theo (contre remboursement) gửi ngay lập tức. Nay kính,

Các ngài muốn lấy chương trình xin gửi thư về :

HIỆU TCHAN-XƯƠNG

CHẾ CÁC THỨ BÁNH VÀ THỨ KẸO

Ở Phố Hàng Buồm, số nhà 106, Hanoi

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酳 補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每時飰吞旺每吞旺没嘅醲欺映柑

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

2099 — *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

Thuốc Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe
Trị được bệnh huyết suy
làm cho trong máu
thêm chất đỏ

Gởi bán tại :

Hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hanoi

PILULES

APHRODISIAQUES

du Docteur SIMTHS

Rất nhanh rất công-hiệu

Chữa các bệnh sinh-dục khỏi hẳn mà không có chi lo nguy-hiểm cả.

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris

CÓ GỞI BÁN TẠI :

Hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

CAO-BẠCH

Quý-khách có **xe ô-tô** *muốn chữa, nên đến xem xưởng* **GARAGE BOBILLOT,** *số 7 phố Bobillot, Hanoi : Tính giá hạ hơn cả các nơi. Làm việc nhanh-nhẹn và cẩn-thận.*

Quý-khách nên **đến xem xe kéo** *hạng lịch-sự : không xe nào tốt đẹp bằng.*

Cho thuê xe ô-tô

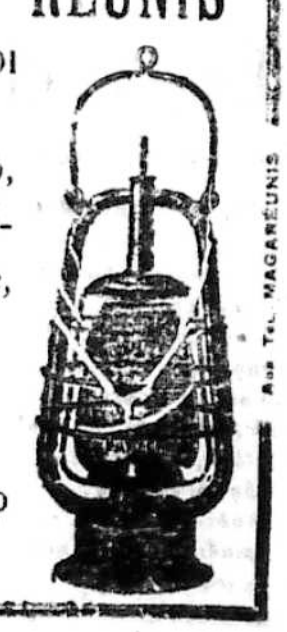
GRANDS MAGASINS RÉUNIS

RUE PAUL-BERT, HANOI

Đèn thắp có thể chịu được bão, khung ngoài tráng thiếc, thông-phong dây, bóc vặn ra vặn vào được, phao đựng dầu bằng đồng.

Mỗi chiếc : **32** quan.

Đèn thắp dầu hỏa và đèn thắp đất đủ các kiểu.

Téléphone N° 126 — Adr. Tél. MAGARÉUNIS — BOITE POSTALE N° 40

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lúc mua phải nộp ngay 20 quan và trong 11 tháng mỗi tháng đóng 36 quan theo như các điều khoản nói trong luật (Như vậy mỗi ngày chỉ để ra mấy xu, có thể làm nên giàu có được.

Nộp tiền lần đầu được ngay cái số vé, chỉ mình mình có quyền sở-hữu, mà lần rút số nào cũng được dự, như thể đã đóng hết tiền rồi vậy, nếu vé của mình trúng số được lĩnh nguyên cả lô. Mỗi cái vé PANAMA thể nào cũng trúng một lô, giá tiền lớn từ 500.000 nhỏ đến một 4.000 quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc nhất và lợi nhất

Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY :

126 lô	**500.000** quan	238 lô	**5.000** quan
127 lô	**250.000** —	1.265 lô	**2.000** —
238 lô	**100.000** —	12.650 lô	**1.000** —
253 lô	**10.000** —	1.737.692 lô	**400** —

Có vé được dự các cuộc rút số mãi cho đến khi số vé của mình trúng thì thôi

Mỗi lần rút số sẽ nhận được một cái sổ các số trúng số, mà không phải giả tiền. Mỗi lô có bao nhiêu tiền được lĩnh hết. Các số giao cho người mua đúng với các vé thực có, người mua vé lúc nào muốn xem cũng được, đúng như bản luật riêng ngày 12 Mars 1900. Bản luật ấy giữ hết mọi phần chắc-chắn cho người mua vé.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự các cuộc rút số, thì gởi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)